

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.000
Letna naročnina L. 2.000
Letna inozemstvo L. 3.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVI. - Štev. 9 (782)

Gorica - četrtek 27. februarja 1964 - Trst

Posamezna številka L. 40

Nauk tudi za nas NOVI VLADNI UKREPI PROTI DRAGINJI

Janez XXIII. je z okrožnico »Mir na zemlji« položil most do vseh ljudi dobre volje. Kakor svetel žarek je razpršil oblake, ustvaril upanje. Razširil je obzorje Cerkve, vernikom pa postavil nove naloge. Barko Cerkve je popeljal na odprto morje in pozval katoličane, naj mu v apostolski vnemi sledijo ter zavzamejo svoje mesto v njej. Povedal je, da smo na prelomnici časov. Znašli smo se v drugačnih časih, v spremenjenih okoliščinah. Zdaj ni čas, da bi katoličani ležali zakopani za obzidjem in skozi line odgovarjali na sovražnikove puščice. Iiti moramo na sredo morja, v široki svet in tam opravljati svoj apostolat v duhu resnice, pravice, svobode in ljubezni. Dolžnost kliče vsakogar osebno: mene, tebe, vse. Vsakogar na njegovem delovnem področju.

Najprej versko področje. »Popolnoma v načrtu božje previdnosti je, pravi sveti oče, da se ljudje odlikujejo in izpopolnjujejo z izvrševanjem vsakdanjega dela, ki ga skoro vsi morajo posvečati svetnim rečem. Zaradi tega je Cerkev danes pred težko nalogo, da kulturo naše napredne dobe spravi v sklad z zahtevami prave človečnosti in evanđeljskega nauka. Naš čas sam to od Cerkve pričakuje. Zdi se celo, da to nujno zahteva. Cerkev kliče v ta namen zlasti po dejavni pomoči laikov.« Iz okrožnice, zlasti pa iz celotnega Janezovega delovanja vidimo, kako ga je bolelo, ker je sodobni svet postal brezbržen do vere in jo dostikrat iz nerazumevanja meče v isti koš s kakšno zastarelo ideologijo. Ves čas je pozival vernike, naj mu pomagajo iskati uspešen način, kako bi se dalo z učinkovitim prijemom zagrabiti duševno stanje sodobnega človeka. Najtežja naloga v naših okoliščinah je danes odpravljanje predsodkov, duhovne slepote, srčne otopelosti, neznanja v verskih zadevah, skratka vse navlake, ki je vzrok zaprtosti do vere. V okrožnici »Mir na zemlji« in v drugih dokumentih vidimo, kako se je Janez XXIII. spretno boril proti modernim nazorskim zablodam, ne da bi jih imenoval s pravi imenom. Iz njih je izluščil dobro vsebino, izposojeno iz krščanstva, da bi preko nje dobil stik z izgubljenimi dušami.

Kot dober Petrov naslednik je povsod nastavljal svoje mreže. Odtod tolikšna vnema za socialno vprašanje, za delavce, za razvijajoče se narode, odtod njegovo poudarjanje upanja, odtod vedri optimizem, odtod njegovo neumorno prizadevanje za mir na zemlji, odtod njegovi pozivi ne samo na katoličane, ampak na vse ljudi dobre volje. Srca ljudi so se začela odpirati do njega in preko njega do vere. Sovražnikov ni imenoval z njihovim imenom, ljubeznivo pa jih je opozarjal na zmote in jim kazal resnico. Osebnost nam je dal dober vzgled, da je treba delati in kako naj delamo.

V ostalem je bil Janez XXIII. prepričan, da skoro ni področja do katerega katoličani ne bi mogli zavzeti pritrilnega stališča. Večkrat je ponovil, da mora katolištvo v vsaki dobi reševati nova svojstvena vprašanja. In za nova vprašanja, ki jih prinaša čas, nimamo vedno pripravljene takojšnje rešitve. Imeti moramo pogum, da rešitev iščemo. Katolištvo pomeni univerzalnost. K njemu spada duh podjetnosti. Katoličani naj razvijajo sile poseganja navzven, sile pridobivanja, sile prodiranja. Bilo bi žalostno — ako pomislimo na naše slovenske razmere v zamejstvu — ko bi med našim ljudstvom imela silo pridobivanja samo veri sovražna gibanja, katoličani, ki imajo naročilo, iti do konca zemlje, pa bi bili zaspani, brez poguma in smelosti in ne bi zganili s prstom niti med bližnjimi brati, ki so od svetovnega nazora do kulture in politike zvečine zapisani brezverski miselnosti in brezverskim organizacijam.

Ce bi se na koncu vprašali, kaj naj bi mi s pridom uporabili od okrožnice »Mir na zemlji«, bi lahko rekli tole: Več bi morali delati. Stopiti bi morali ven iz zaprte lupine, ven iz oklepa, ki spada

v muzej. Mar na mnogih področjih ne manjkamo, ne pridemo prepozno, ne capljamo za drugimi, ko bi v resnici morali biti svetilnik in luč na gori? Mar nismo večkrat boječi, se ne unikamo iz časa in ne branimo dobrega s slabotnim orožjem? Mar nismo nezaupljivi včasih celo do lastnih ljudi, ki kaj delajo v dobri veri, ko nam je vendar vsak dobronamerno delujoč katoliški človek dragocen in vreden, da ga vzpodbujamo in mu dokler se le da zaupamo? In dalje. Od jalove obrambe moramo preiti k pridobivanju. Nikakor ne bi smeli žagati še tistega, kar imamo ali kar lahko postanemo naše. Povsod moramo biti prisotni, saj nam prav naš svetovni nazor nudi vse pogoje za vodilno sodelovanje pri iskanju rešilnih poti iz sedanjih stisk.

Kdor hoče poslušati nauk Janeza XXIII. in res kaj narediti za pravi mir — in to je naša sveta dolžnost — ta mora bolj ustvarjalno sodelovati tudi pri reševanju naše tukajšnje slovenske kulturne, socialne, narodnostne, politične, gospodarske, prosvetne, športne in vsake drugovrstne problematike. Odprti moramo biti za klic časa, mu dajati krščansko vsebino z ljubečim srcem in razumevanjem do drugače mislečih bratov, v kolikor delajo dobro, v kolikor s tem ne postanemo nezvesti lastnim načelom in v kolikor lahko upamo, da je med njimi kaj Savlov, ki bodo postali Pavli.

(Odlomek iz razlage okrožnice »Mir na zemlji« Janeza XXIII., ki jo je priredil dr. Matej Poštovan in ki je izšla v izdaji »Knjižice«).

Razprava o Cipru

Dvodnevna razprava o ciprski krizi v Varnostnem svetu OZN (Organizacije združenih narodov) ni prinesla nič novega. Govorili so zastopniki Cipra, Velike Britanije, ZDA in Sovjetske zveze, Grčije in Turčije. Vsak je vztrajal na svojem stališču, tako da se vprašanje ni v ničemer premaknilo z mrtve točke, odnosno se je prej poslabšalo kot izboljšalo.

Velika Britanija in ZDA sta za to, da se na otok pošljejo oddelki mednarodne vojske, nad katerimi bi Varnostni svet ne imel nadzorstva in oblasti, medtem ko ciprska vlada pod vodstvom nadškofa Makariosa vztraja, da morajo Združeni narodi poslati svoje vojaške sile na Ciper. Ciprski Turki, za katerimi stoji Turčija, pa zahtevajo razdelitev otoka med Grke in Turke. Sovjetski delegat Fedorenko je pa podprl Makariosove predloge in obtožil zahodne države, da pripravljajo invazijo Cipra z vojaškimi silami Atlantske zveze.

Rešitev ciprskega vprašanja je torej še daleč. Zainteresirane strani si niso še na jasnem, ne samo glede tega, kdo naj ima oblast in nadzorstvo nad mednarodnimi silami, ki bi jih poslali na otok, ampak tudi kakšno nalogo bi ti oddelki imeli. Predsednik Makarios pravi, da bi morali samo jamčiti oziroma preprečiti razdelitev otoka, Anglija in Turčija pa menita, da bi morali preprečevati nadaljnje klanje med Grki in Turki, dokler se ciprsko vprašanje dokončno ne uredi.

Generalni tajnik OZN U Tant skuša najti kompromisno rešitev in v ta namen se je sestel večkrat s predstavniki vseh prizadetih strani. Po njegovem predlogu bi v mednarodnih silah za Ciper sodelovale enote iz nevtrálnih držav kot Indije, Irske, Norveške, Švedske in Avstrije. Vlade, katerih čete bi na Cipru skrbale za

Kot smo že v zadnji številki poročali, je vlada dokončno sprejela vrsto tako zvanih protikonjunkturalnih ukrepov, da bi omejila čezmerno potrošnjo nekaterih dobrin in tako preprečila naraščanje cen odnosno primanjkljaja v zunanji trgovinski bilanci, ki je že itak močno pasivna. Ti novi vladni ukrepi so stopili v veljavo v ponedeljek ter se v glavnem tičejo cene bencina, prodaje na obroke, telefonskih tarif ter povečanja prometnega davka na luksuzne predmete.

Tako se je cena navadnemu bencinu povečala za 14 lir, tako da od torka naprej stane 110 lir liter, bencinu super pa za 19 lir (120 lir liter). Prav tako se je povečala taksa za registracijo novih avtomobilov. Izvzeti so, kot poročajo, avtomobili s cilindražo do 1100 kubikov. — Vlada računa, da bodo ti poviški vrgli državnim blaginjam okrog 150 milijard lir. Istočasno upa, da se bo s tem skril uvoz tujih avtomobilov, katerih so v preteklem letu uvozili v Italijo za 250 milijard lir, uvoz bencina in drugih olj pa za 400 milijard lir.

Drug tak vladni ukrep določa, da se mora plačevanje na obroke omejiti največ na dobo 12 mesecev. Ob nakupu mora kupec plačati v gotovini vsaj 30% vredno-

sti predmeta, ostalih 70 pa mora poravnati v teku dvanajstih mesecev.

BILANCA SEGNIEVEGA OBISKA V PARIZU

Italijansko časopisje je veliko pozornost posvetilo obisku državnega poglavarja Segnija ter zunanjega ministra Saragata v Parizu. Vsi se strinjajo v mnenju, da je bilanca teh francosko-italijanskih razgovorov pozitivna in sicer ne toliko zaradi kakih konkretnih uspehov, ampak predvsem zaradi razčiščenja pojmov, do katerega je prišlo v zvezi z raznimi problemi zunanje politike.

Eden izmed takih problemov, ki najbolj razdvaja Francijo in

Italijo, je vprašanje odnosov med Evropo in Ameriko. Medtem ko se Italija zavzema za čim tesnejše sodelovanje z Ameriko na vseh področjih (zlasti v obrambi in trgovini), hoče predsednik De Gaulle, da se Evropa osamosvoji (predvsem na obrambnem področju) in igra svojo lastno vlogo v svetu.

Obe vladi se strinjata da je treba nadaljevati z evropskim združevanjem in v tem smislu soglasja v potrebi po zlitju treh evropskih skupnosti (SET, Euratom in CECA) v eno samo. Zaključno poročilo pa ne govori o poteh, po katerih naj do tega cilja pridejo. Iz tega je razvidno, da obe strani gledata na Evropsko skupnost z različnih zornih kotov.

Prevratne težnje v Turčiji in v Gabonu

DRŽAVNI UDAR IN PROTIUDAR V GABONU

V predledku dveh dni je mala afriška država Gabon dvakrat menjala vlado. Najprej so enote narodne vojske izvedle državni udar in odstavile predsednika Leona M'ba'ja in proglasile novo vlado. Strmoglavljeno vlado je revolucionarni svet obtožil, da je z uvajanjem policijskega režima dušila politično življenje v deželi. Ni preteklo še 48 ur, ko so vmes posegli francoski padalci, ki so jih ponoči pripeljali v glavno mesto Libreville. Ti so brez večjega odpora zasedli ključne položaje v mestu in spet postavili na vlado predsednika M'ba'ja.

Francija je svojo intervencijo v Gabonu opravičila s pogodbo o medsebojni pomoči med Francijo in Gabonom, sklenjeno leta 1961.

Gabon je ena izmed dežel bivše Francoske Ekvatorialne Afrike. Neodvisen je postal leta 1960. Glavno mesto Libreville šteje nekaj nad 20 tisoč prebivalcev, cela država pa 420 tisoč ljudi. V Francijo izvažajo železo, mangan in uran. — V tej deželi deluje znani švicarski zdravnik in filantrop dr. Albert Schweitzer.

ATENTAT NA INÖNÜJA

Prejšnji teden je nek delavec, po poklicu električar, hotel napraviti atentat na turškega vladnega predsednika Ismeta İnönüja, ko je slednji odhajal iz svoje pisarne. Izstrelil je tri strele, od katerih pa ga nobeden ni zadel.

Atentatorja je policija takoj prijela. Na zaslišanju je izjavil, da je hotel s svojim dejanjem maščevati bivšega ministrskega predsednika Menderesa, ki ga je sedanja vlada obsodila na smrt.

Nova verzija o Hitlerjevi smrti

Na Zahodu je vzbudila veliko zanimanje nova verzija o Hitlerjevi smrti, katero zagovarja sovjetski maršal Čukov v knjigi svojih vojnih spominov pod naslovom »Konec tretjega rajha«.

Sovjetski maršal, ki je bil branitelj pri Stalingradu in komandant v Berlinu, pravi v svojih spominih, da so Berlin zavzele sovjetske čete, zato so lahko Sovjeti prišli do natančnejših ugotovitev o skrivnostni smrti Hitlerja. »Ko so si vojaki prve gardne armije — pravi dobesedno — 2. maja 1945 utrli pot do dvorišča zadnjega Hitlerjevega bivališča, so našli na dvorišču Hitlerjevo truplo, zavito v odejo, ki je še tlela.«

Ta verzija o Hitlerjevi smrti se dokaj razlikuje od vseh dosedanjih, po katerih sta bili trupli Adolfa Hitlerja in njegove ljubice Eve Braun, s katero se je poročil tik pred smrtjo, sežgani 30. aprila 1945, njihov pepel pa raztresen po vrtu kanclerske palače.

Poleg tega maršal Čukov v svojih spominih pravi, da so najtesnejši Hitlerjevi

sodelavci kot Göring in Himmler, naveli pogajanja z Britanci in Amerikanci in jih skušali pridobiti za sklenitev ločnega premirja. V ta namen so bili pripravljeni tudi fizično eliminirati Hitlerja.

Sovjetska zveza v nesoglasju s samo seboj

V Odesi ob Črnem morju se je 14. februarja zaključilo zasedanje izvršnega odbora ekumenskega sveta cerkva. Predtem pa so se v Moskvi sestale odlične pravoslavne in protestanske osebnosti s patriarhom Aleksejem. V teku sej izvršnega odbora ekumenskega sveta cerkva je prof. Niosotis prebral poročilo o poteku zadnjega obdobja II. vatikanskega koncila. Omenjeni je bil namreč opazovalec na tem koncilu. Tiskovne agencije so poudarile, da je spremljal Zapad z velikim zanimanjem zasedanje svetovnega sveta cerkva, saj se je vršilo prvič na ruskem ozemlju, kjer je nedavno ideološka komisija sovjetske komunistične stranke sklenila, da poveča propagando za brezboštvo.

VABILO ZA DRUGO KONFERENCO NEVEZANIH DRŽAV

Jugoslovanska, egiptovska in cejlonska vlada so poslale 26 državam, ki so se udeležile beograjske konference nevezanih držav leta 1961., vabilo na sestanek veleposlanikov, ki se bodo sestali 23. marca v Colombu na Cejlonu. Na tem sestanku bodo določili kraj in datum druge konference nevezanih držav. Do te bo verjetno prišlo meseca septembra v Kairu.

Veleposlaniki bodo na sestanku v Colombu tudi razpravljali o predlogu, da se na prihodnjo konferenco povabijo poleg prejšnjih tudi nove države iz Afrike, Latinske Amerike in druge.

DVE DRUŽINI STA NASLI SMRT V PLAMENIH

V Združenih državah so požari na dnevnem redu, a kar človeka najbolj presune, je to, da so pri teh požarih prizadete najbolj številne družine, takšne, kakršnih pri nas ni več.

Prvi požar je nastal prejšnji teden v Chicagu, kjer je našlo smrt v plamenih osem otrok iste družine. Bili so sami doma in rešili so se le starši. Drugi požar, ki je nastal ponoči na samotni pristavi družine James, pa je zahteval smrt 11 oseb. V strašnem požaru, ki je upepelil vso hišo, so našli smrt starši in 9 otrok. Ogenj se je razširil iz kamina, kjer so starši, predno so šli k počitku pustili še tleti ogenj.

Slovensko romanje v Lurd GALILEO GALILEI

Od 12. do 18. julija - od nedelje do sobote

Premagane so nemajhne težave za naše skupno romanje v Lurd. Danes objavljamo točen datum romanja in vsa potrebna navodila. Odpotujemo s posebnim romarskim vlakom iz Trsta v nedeljo 12. julija okrog poldne; vlak se ustavi v Nabrežini in Trzinu, kjer se nam pridružijo Gorjanci in Korošci.

V ponedeljek 13. julija zjutraj odmor v Marseju, kjer si ogledamo mesto in obiščemo Marijino baziliko na hribu, zvečer prihod v Lurd okrog šestih. — V torek 14. julija imamo službo božjo pred lursko votlino, nato dopoldne križev pot po gozdu nad bazilikami in skupna fotografija, popoldne in zvečer se udeležimo mednarodnih procesij. — V sredo 15. julija služba božja po vzhodnem obredu v baziliki sv. Pija X., dalje bo spored objavljen v romarski knjižici, ki jo dobi vsak romar prve dni julija. — V petek dopoldne slovo od lurske votline in nato odhod na vlak. — V soboto zjutraj kratek odmor v Genovi. V Trst se vrnemo okrog 10^h zvečer.

STROSKI ROMANJA: Za vožnjo v 2. razredu, za trikratno hrano na vlaku in za vso oskrbo v Lurdu se plača 37.500 lir. Na razpolago je samo nekaj mest v edinem vagonu 1. razreda, za kar se doplača 12.000 lir. — Vpisovanje se prične to nedeljo, 1. marca, in se povsod zaključuje 19. marca. Potni list si poskrbi vsak sam.

Na željo nekaterih se organizira iz Lurda romanje v Fatimo z letalom in iz Lurda v Barcelono-Monserrat z avtobusom. Celotni stroški za vso vožnjo in vso oskrbo v Lurdu in Fatimi znašajo: 97.000 lir, za Lurd in Barcelono pa 48.500 lir. Romanje v Fatimo prirejamo v tej obliki,

Slovenski romarji v Lurdu leta 1958. — Boš letos ti med nami?

ker zaradi daljave pač ne moremo misliti na veliko slovensko romanje. Romanje v Barcelono-Monserrat pa lahko izberete tisti, ki bi radi videli tudi Španijo in njene zanimivosti.

Glede tega romanja velja naslednje: iz Lurda odhod v sredo 15. julija po jutranji pobožnosti z avtobusi. Preko visokih Pirenejev bomo doživljali slikovito gorsko vožnjo, ki bo dolga 500 km. Popoldne prihod v Barcelono. Naslednje jutro se odpeljemo na goro Monserrat, 54 km od Barcelone. Ta gora, visoka 1300 m, je nekaj posebnega. Polna je nazobčanih vrhov, ki se penejo kot kapniki proti nebu. V sredi gore je v eni izmed zask v višini 800 m najlepše in najmogočnejše Marijino svetišče v Španiji. Tam bomo imeli mašo, nato pa možnost, da si goro ogledamo z

vseh strani, saj ima kar tri žičnice. — Popoldne se vrnemo v Barcelono, si ogledamo mesto in okolico ter obiščemo na hribu Tibidabo narodno svetišče Srca Jezusovega. Naslednje jutro, v petek 17. julija, ko bodo naši romarji odhajali iz Lurda, bomo tudi mi zapustili Barcelono. Avtobusi nas bodo po 300 km pripeljali čez špansko mejo v mesto Narbonne v južni Franciji, kjer bomo spet zasedli svoja mesta v romarskem vlaku. — Če pomislimo, da je treba za ves ta program doplačati le 11.000 lir, menimo, da se bo marsikateremu udeležencu romanja porodil sklep, da se pridruži. Ne bo mu žal, saj zlepa ne bo več prilike, da obiščemo Španijo.

To so le glavna navodila in splošen spored. Kdor se za romanje resno zanima, naj bere vse podrobnosti na posebnem letaku, kjer je objavljen tudi točen spored za Fatimo in Monserrat. Letak dobite pri vsaki cerkvi.

Ob koncu še omenimo, da imamo na razpolago samo devet vagonov, to je približno 600 mest. Vpišite se takoj, kakor je označeno na letaku. Vpisovanje se povsod zaključuje na praznik 19. marca. Romanje bo dobro organizirano; tehnično stran imajo Pavlini iz Milana, romanje vodijo tržaški, gorški in koroški duhovniki.

Dragi rojak! Če ti čas in zdravje in žep dopuščajo, izrabi lepo priliko in pridži nam! Kdor je že bil v Lurdu, naj se vrne; kdor še ni bil, naj sedaj opravi to najlepšo božjo pot v življenju! Dne 2. marca 1858 je rekla Brezmadežna Bernadki: »Povej ljudem, naj prihajajo sem v procesijah!«

Slovenici od Trsta do Celovca, dvignimo se in zopet v veliki procesiji pred lursko votlino!

ROMARSKI ODBOR

Iznani jezuiti

Diktatorski režim predsednika Duvalierja v črnski republiki Haiti v Karibskem morju (Srednja Amerika) je 10. februarja nasilno izgnal iz države 18 jezuitskih patrov kanadske narodnosti, ki so delovali na medškofijskem bogoslovju v Port-au-Prince. Poslopje, v katerem je bogoslovje, je policija zasedla, 53 bogoslovcev pa s silo odstranila iz njega. Omenjeni jezuiti so bili obtoženi, da so se nezakonito vtikali v politična vprašanja. Zlasti so jim očitali njihova potovanja v inozemstvo, češ da so tam iskali stika z nasprotniki sedanjega režima. Kanadska vlada je v zvezi s tem izgonom podala izjavo, da ne more sprejeti na znanje obtožb haitskih oblasti, ker so nejasne in prazne. Obžalovanja vredno je, da je izjavil kanadski minister, da se osebe, ki so se posvečale pouku in duhovnemu oblikovanju prebivalstva, poplača s tako krivičnim ravnanjem.

Nov val preganjanja v Kongu

V Kongu v deželi Kivu se nadaljuje versko preganjanje. Dne 23. februarja je prispela v Leopoldville strašna novica, da so filokomunistične čete, ki jih vodi bivši minister za vzgojo Pierre Mulele, napadle samostojno misijonsko postajo ter umorile dva misijonarja. Najprej so ju s puščicami ranili, nato pobili s palicami. Trije misijonarji so bili težko ranjeni, a se jim je kljub temu posrečilo, da so dosegli najbližjo policijsko postajo. — Umorjena misijonarja laika sta Belgijca, 25-letni Jacques Bollaerts in 24-letni Robert Marechal. Napadavci bi umorili vse osebe na samotnem misijonu, če bi jih ne prepočila silna nevihta, ki je prav takrat zavijala.

Prvič v Rimu

Prihodnje leto bo prvič v zgodovini salezijanske družbe generalni kapitelj v Rimu. Do sedaj so se vsi izvršili v Turinu.

SPOR S CERKVIJO

Cerkev je kot edina tolmačica pravega smisla sv. pisma smatrala, da mora vstati v obrambo sv. pisma, posebno z ozirom na protestantizem, ki je učil, da si lahko vsak sam tolmači sv. pismo.

Kaj so rekli teologi? Ker Galilei ni znanstveno dokazal svojega nauka, so se teologi držali geocentričnega sistema, ki se je strinjal s sv. pismom. Držali so se doslovno sv. pisma. Mogli so edino dovoliti, da se novi nauk upošteva le kot hipoteza, ne pa že kot znanstveno dokazan rezultat, izsledek. Tako je mislil tudi znameniti kardinal Belarmin, cerkveni učitelj (doctor Ecclesiae).

Galilei se je pa v svoji knjigi »Dialoghi dei due massimi sistemi del mondo«, ki je izšla leta 1632, zopet vmešal v teologijo.

Zato je vprašanje prišlo pred Sv. Oficij v Rimu. Ta je otvoril cerkveni procesualni postopek proti Galileiju. Proces se je vršil v dominikanskem samostanu S. Maria sopra Minerva v Rimu in se končal 22. junija 1633 z obsodbo Galileia. Galilei je stoji in gologlav poslušal obsodbo. Sv. Oficij ga je obsodil, ker da je sumljiv zaradi krivoverstva, in sicer zato, ker je učil krivi nauk, nasproten sv. pismu, da je sonce središče sveta in da se ne giblje in da se ne giblje od vzhoda k zapadu in da se zemlja giblje in da ni središče sveta. Prepovedali so Galileiovo knjigo »Dialoghi dei due massimi sistemi del mondo«.

Galilei je na kolenih, dotakniviši se evangelija, prečital in podpisal preklje.

EPPUR SI MUOVE!

Eppur si muove! In vendar se giblje, namreč zemlja! Pripoveduje se, da je Galilei, potem ko je na razpravi na koleh prebral in podpisal preklje svojega nauka, vstal, drzno udaril z nogo na pod in zabrusil sodišču besede: Eppur si muove! Toda o teh besedah ni sledu pri pisateljih 17. stoletja. Omenjajo jih šele na koncu 18. stoletja. Vsi, ki so do sedaj preiskovali resničnost teh besed, so zanimali, da bi bile avtentične, verodostojne. Vsi pravijo, da je nemogoče, da bi bil Galilei izrekel te besede, potem ko je prekljal svoj nauk (V. Giuseppe Fumagalli, Chi l'ha detto?, Milano, 1934, str. 88 in sl.).

KRITIKA OBSODBE

Rimsko sodišče je razsodilo, da je Galilei učil krivi nauk, nasproten sv. pismu, ko je trdil, da je sonce središče sveta in da se ne giblje, da se na zemlja giblje in da ni središče sveta. Njegova hipoteza, domneva, je postala pozneje znanstveno dokazana resnica. Sodišče se je torej zmotilo, ko je obsodilo Galileiovo nauk. V tej zmoti je takrat živelo ne samo preprosto ljudstvo, ampak tudi večina učenjakov. To zmoti so trdili ne samo katoliki, ampak tudi protestanti, kakor Luther in Melancthon. Luther je izjavil: »Norec (Kopernik) hoče vso umetnost astronomije obrniti. Toda kakor pravi sv. pismo, Jozua je ukazal, da naj stoji sonce, a ne zemlja.«

Res je, da se sv. pismo strinja z geocentričnim sistemom. Toda naloga sv. pisma ni, da uči astronomijo, ampak verski in moralni nauk. To je jasno poudaril že sv. Avgustin. Pri tem se sv. pismo glede zemlje in sonca ravna po videzu, ne pa po astronomiji. Tako so namreč takrat ljudje mislili o zemlji in soncu. Saj tudi danes pravimo, da sonce vzhaja in zahaja, kar pa je samo videz. Sv. pismo piše za radi razumevanja tako, kakor so ljudje takrat mislili o zemlji in soncu.

NASPROTNIKI CERKVE IN GALILEIOV SLUČAJ

Nasprotniki Cerkve še danes zlorabljajo »Galileiovo slučaj« v borbi proti Cerkv. Pozivaj se na Galileiovo slučaj in očitajo Cerkv: 1) da ubija svobodo misli in ovira napredek znanosti s tem, da svobodne mislece obsoja in kaznuje s cerkvenimi kaznimi; 2) da si prisvaja nezmotljivost, a da zgodovina dokazuje nasprotno, ker da je n. pr. obsodila heliocentrični sistem in potrdila geocentrični sistem; 3) da so Galileia mučili celo s torturo.

Prvi ugovor ni upravičen. Cerkev je nastopila proti Galileiju, ker se je kot astronom vmešaval v teologijo, v sv. pismo.

Helioentrični sistem so zastopali Nikolaj iz Kuze, Kopernik in drugi in vendar jih Cerkev ni niti obsodila niti kaznovala. Zakaj? Ker niso prekoračili svoje stroke, niso ticali sv. pisma. Zavedali so se, da še ni bilo znanstvenih dokazov za helioentrični sistem. Galilei pa je bil nepreviden, nemoder, kakor pravi Pastor (Pastor, Geschichte der Päpste, XII. zv., 1927, str. 203-214) in je s svojim neprevidnim, nemodnim postopanjem izzval teologe. Teologi so pa v dobri veri in z dobrim namenom branili geocentrični sistem, ker helioentrični sistem ni še bil dokazan.

Cerkev nadalje ni nikakor ovirala Galileia v njegovem raziskovanju. Pred obsodbo in po obsodbi je lahko vršil svoje poizkuse, mogel se je svobodno pečati s svojo stroko, ne da bi ga Cerkev v tem kakorkoli ovirala. Cerkev je samo zahtevala, da se ne vlika v sv. pismo, to je, da se v svojem znanstvenem delovanju omeji na svojo stroko, kakor so delali drugi astronomi, ki so zastopali helioentrični sistem in jih Cerkev za to ni klicala na odgovor. Če je Cerkev prepovedala učiti nedokazano hipotezo kot resnico, ni s tem ovirala svobode znanosti. Saj hipoteza ni bila še znanstveno dokazana resnica. Prepoved je morala celo spodbuditi Galileia na nadaljnje raziskovanje, da najde tehtne dokaze in tako spremeni hipotezo v znanstveno resnico.

Na drugi ugovor odgovarjamo, da cerkveno sodišče ni nezmotljivo. Nezmotljiv je samo papež, ko »ex cathedra«, to je kot vrhovni cerkveni učitelj proglasi kot nezmotljiv kak nauk o veri ali pravi.

Tudi tretji ugovor je brez temelja. Ni nobenega zgodovinskega dokaza, da bi bili Galileia mučili ali celo da so uporabili pri tem torturo. Po obsodbi je Galilei ostal nekaj časa v Rimu, kjer so postopali z njim z vso obzirnostjo, nato je šel v Sieno, kjer je bil gost pri svojem učencu nadškofu Ascaniu Piccolominiu, ki je občudoval Galileiovo genialnost. Nato pa je odšel v Arcetri pri Firencih, kjer je v svoji vili svobodno nadaljeval svoje znanstveno raziskovanje. Pred smrtjo v Arcetriju mu je papež Urban VIII. poslal svoj blagoslov (več o Galileiovem slučaju posebno: Ludwig Pastor, Geschichte der Päpste, XII. zvez., 1927, str. 203-214 in XIII. zvez. 2., 1929, str. 616-630).

Leta 1734 so Galileiove kosti prenesli v znamenito baziliko sv. Križa (S. Croce) v Firence. Na nagrobnem napisu piše, da je bil Galilei »geometriae, astronomiae, philosophiae maximus restitutor nulli aetatis suae comparandus« (največji obnovitelj geometrije, astronomije, filozofije, ki ga ni mogoče primerjati z nobenim iz njegove dobe).

(Konec)

R.

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

Redno prejemam iz Toronta v Kanadi mesečnik Slovenska država. Če prav razumem, ga izdajajo nekakšni predstavniki slovenske vlade v begunstvu. Ta list je pred meseci objavil tudi vsebino letaka, podpisane od Akcijskega odbora za neodvisno Slovenijo. V tem letaku pozivajo slovenske ljudi v domovini, naj začnejo z oboroženim odporom zoper sedanji režim. — Zelo bi bil vesel, če bi mi pojasnili, ali je ta letak izraz mnenja neodgovornih ljudi ali pa je morda uradno stališče slovenske vlade v zamejstvu.

M. Š., Trst

Slovenici v zamejstvu nimamo nikake vlade, kot jo imajo n. pr. španski republikani. Dober del v begunstvu živčih protikomunističnih Slovencev predstavlja Narodni odbor za Slovenijo s sedežem v ZDA. Že od leta 1945 ga vodi dr. Miha Krek, ki je istočasno predsednik Slovenske ljudske stranke. Ta stranka je vključena v Zvezo srednjeevropskih demokratičnih strank. Mesečnik Slovenska država tega odbora ne priznava in ga večkrat močno kritizira.

Glede omenjenega letaka pa je vodja NO za Slovenijo dr. M. Krek jasno povedal svoje mnenje v članku, ki je izšel v Zborniku Svobodne Slovenije za leto 1964. Iz tega članka je jasno razvidno, da NO in z njim organizacija, katero predstavlja, odklanjajo početje, h kateremu poziva omenjeni letak. Snemo zato sklepati, da je letak zamisel nekaterih neodgovornih ljudi, ki bi se radi igrali z ognjem, oziroma ki bi radi druge pošiljali v ogenj po kostanj.

Širite „Katoliški glas“

Belgijski kardinal o duhovniških poklicih

Belgijski primas kardinal Suenens je za letošnji postni čas izdal pastirsko pismo, ki razpravlja o problemu duhovniških poklicev. V njem se je obrnil predvsem na starše in jim predložil, da je družinsko okolje temeljne važnosti za razcvet omenjenih poklicev. Samo v krščanski družini bodo otroci vzljubili molitev in se navadili gojiti žrtev in odpoved. »Prosite Boga, — je zapisal kardinal Suenens — da bo tudi iz vaše srede kdo poklican za duhovnika! In če poklic vzbrsti, skrbno pazite na njegov razcvet! Poklic ni stvar enega samega trenutka, ko se mlad človek odloči za duhovništvo, temveč dolga vrsta milosti, s katerimi je treba sodelovati. Vi starši lahko pri tem sodelovanju z milostjo mnogo pripomorate!«

Nato se je kardinal obrnil na duhovnike. Njim je dejal: »Res je, ne smemo pridobivati mladega človeka za duhovništvo s kakim moralnim pritiskom. Res pa je tudi, da se ne smemo predati nekega lažnemu nadnaravnemu brezdelju, ki govori: »Bo že Bog vse uredil!« Ker je duhovnik po svoji naravi posredovalec med Bogom in ljudmi, mora mladini posredovati tudi ta sveti poklic. Naj to stori z vzgledom, toplo besedo in modrim nasvetom tistim, ki pot šele iščejo ali imajo strah pred duhovniško odgovornostjo.«

Svoje pastirsko pismo je kardinal končal s pozivom mladini, naj si večkrat stavi Pavlu zastavljeno Gospodovo vprašanje na potu v Damask: »Gospod, kaj želiš, da storim?«

Postni govori v vatikanskem radiu

Štirideset italijanskih škofov sodeluje pri programu vatikanskega radija v postnem času pod naslovom: Živi Kristus v živi Cerkvi. Oddaje so v italijanskem jeziku vsak večer. Pred vsako oddajo je v odlomkih poročilo o romanju papeža Pavla VI. v Sveto deželo. Ta poročila je sestavil pater Pellegrino, ki jih je napisal, ko je bil sam v Palestini. Oddaje so vsak dan na običajnih valovih vatikanskega radija od 19.33 do 22.30 skozi ves postni čas.

Predavanje o liturgiji

Kardinal Lercaro je te dni predaval v Rimu o Motu proprio papeža Pavla VI., s katerim je ta dovolil praktično izvajanje enega dela koncilске konstitucije o liturgiji. Dejal je, da obstaja veliko skladje in sozvočje med potrebami modernega sveta in liturgično reformo. Liturgija povzema preteklost in jo doživlja v pričakovanju drugega prihoda našega Gospoda ob koncu sveta. Posebne značilnosti sedanje liturgične reforme so v tem, da se

je znala prilagoditi dediščini tradicij in kulturi različnih narodov, s čemer so ti zakladi postali dostopni krščanstvu. Iz vsega tega se sedaj ustvarja ena sama hvalnica neskončnemu Bogu.

Plenarna seja tajništva za zedinjenje kristjanov

Od 24. februarja do 17. marca bo zasedala koncilska komisija tajništva za zedinjenje kristjanov pod vodstvom kardinala Bea. Clani te komisije so se zbrali v Arici pri Albanskem jezeru. Proučili bodo novi osnutek o ekumenizmu, na podlagi priporočil in nasvetov koncilskih očetov ob priliki drugega zasedanja koncilca. Novi osnutek bodo razposlali vsem koncilskim očetom na vpogled verjetno še pred veliko nočjo.

Versko srečanje v Bostonu

Dne 20. februarja je imel bostonski nadškof kardinal Cushing predavanje o opravljenem delu na drugem vatikanskem koncilu. Sestanka so se udeležili vidni predstavniki katoliške Cerkve, pravoslavni kristjanov, protestantov in Judov v ZDA. Poleg kardinala sta govorila tudi glavni judovski rabin iz New Yorka Israel Mawsovic in pravoslavni nadškof Jakovos.

Redovnice v smučarski obleki

Mnoge avstrijske redovnice se posvečajo vzgoji ženske mladine. Zato morajo skrbeti tudi za njih telesno vzgojo. V mnogih redovnih hišah že velja predpis, da morajo sestre učiteljice znati plavati. Zato so plavalni tečajji za redovnice že postali nekaj običajnega. Prvič v Avstriji in morda v celem svetu pa se je vršil te dni, od 15. do 22. februarja, v bližini božjepotne cerkve Mariazell na Stajerskem smučarski tečaj za tiste redovnice, ki po svojih zavodih poučujejo telovadbo. Tečaj je pripravil Dušnopastirski institut na Dunaju. Tako bodo v dneh tečaja redovnice zamenjale svojo vsakdanjo obleko s športnimi dresi. Tudi ta dogodek iz življenja Cerkve priča, da se zna Cerkev z lahkoto prilagoditi novemu načinu življenja.

Slovesna maša ob zaključku olimpijade

Innsbruški škof msgr. Rusch je daroval ob zaključku letošnjih zimskih olimpijskih iger slovesno pontifikalno sveto mašo, kateri so prisostvovali številni športniki, funkcionarji in predstavniki mednarodnih športnih združenj. Nekatere dele svete maše so brali v šestih jezikih, med njimi tudi v ruščini. Liturgične pesmi sta pela zbor škofjskega semenišča v Innsbrucku in dijak mednarodnega zavoda Canisianum od istotam.

Dr. Marjanu Ivancichu v spomin

(NA 30. DAN SMRTI)

Pretekli mesec so v Trstu položili k večnemu počitku moža, o katerem je prav, da spregovori tudi naš list. Saj ga je redno čital in skrbno spremljal vse naše napore in prizadevanja za zmago krščanskih načel med našim narodom v zamejstvu.

Dr. Marjan Ivancich je po rodu iz Dalmacije, kjer se je rodil 27. 10. 1892. Po dovršenih srednjih šolah se je vpisal med slušatelje pravne fakultete na dunajskem vseučilišču. Tu je prišel v stik z našimi akademiki ter z njimi živahno deloval v raznih katoliških akademskih društvi. Ideal apostola ga je že tukaj vsega prevzel ter ga ni več zapustil. Seznanil se je tudi s češkimi, poljskimi in ruskimi visokošolci ter se naučil celo njihovega jezika. Sicer mu tuji jeziki niso delali nikoli težav, kar mu je služilo zlasti pozneje v Lurdu, ko je z lahkoto govoril in molil z najrazličnejšimi ljudmi.

Ko je med prvo svetovno vojno dosegel doktorat v pravnih vedah, se je kmalu nato preselil v Trst, kjer je kot pravni izvedenec dobil službo najprej pri ameriški banki, nato pa pri zavarovalni družbi »Assicurazioni Generali«, kjer je ostal vse do upokojitve, nekaj mesecev pred smrtjo. V Trstu je našel tudi dovolj možnosti, da je lahko dal duška svojemu apostolskemu ognju. Ko je spoznal, koliko dušne in telesne bede je zlasti v naših predmestjih, je ustanovil in sam vodil več odsekov Vincencijeve konference. Ves svoj prosti čas je žrtvoval za obisk revežev in bolnikov ter z mnogimi navezala trajna prijateljstva. Na sestankih ni silil v ospredje, rajši se je umaknil v kot, a o pravem času prišel na dan s praktičnimi predlogi, katere je znal tako jasno in učinkovito predstaviti, da je z njimi skoraj vedno prodrl. Nastopal je obzirno in preudarno, a tudi pogumno in brez človeških ozir.

L. 1927 je s svojo ženo prvič poročal v Lurdu. Veličasten prizor bolnikov pred lurško votlino ga je tako prevzel, da je jasno spoznal, kaj želi Marija od njega. Zato je postalo to leto važen mejnik v njegovem življenju. Ko se je vrnil v Trst, je takoj poiskal nekaj sodelavcev ter z

njimi ustanovil tržaški odsek UNITALSI, to je ustanove, ki skrbi za prevoz bolnikov v Lurd. Vrgel se je z vso silo na delo in že naslednje leto spremljal na romarski vlak v Turin in nato dalje v Lurd prvo skupino tržaških bolnikov. Od takrat dalje si je to štel kot svojo življenjsko nalogo, svoj drugi poklic. Vse do svoje smrti je ostal predsednik tržaške UNITALSI ter s svojim zgledom in delom še mnogo drugih navdušil za ta vzvišen poklic. Pri tem mu je pridno pomagala žena, ga. Marija. Pred nekaj leti je dočkal še to milost, da more sedaj bolniški vlak odpeljati naravnost iz Trsta. Seveda ni šlo brez velikih naporov in žrtev, vendar pred njimi ni nikdar klonil. Vedno je ohranil veselo razpoloženje in dušni mir, ki ga je v polni meri posredoval še drugim. Leto za letom je spremljal svoje bolnike pred lurško votlino. Temu zadovoljenju se je moral odpovedati le zadnje leto, ko so mu zdravniki odsvetovali naporno vožnjo. Vendar je lahko zadovoljen pripustil vodstvo romanja drugim, ker se je UNITALSIjeva družina medtem že močno okrepila in razširila. Podčrtati pa je treba, da je bila pri teh romanjih glavna skrb dr. Ivancicha ne toliko njih tehnična ureditev, kolikor notranja priprava vseh udeležencev. Romanje se ni smelo nikoli spremeniti v izlet ali v zgolj posveten dogodek, ampak je moralo služiti vedno k zblizanju z Bogom po Mariji.

Zadnja leta življenja se je dr. Ivancich lotil še novega načrta. Vsa leta se je udeleževal duhovnih vaj. Izkoristil je vsako priliko, da je še drugim priporočal duhovne vaje kot najbolj učinkovito sredstvo za izgradnjo božjega kraljestva v dušah. Kolikokrat je tudi duhovnikom zatrjeval, da ne bodo imeli zgrajenih krščanskih mož in fantov, dokler jih ne pripravijo do letnih duhovnih vaj. Zato je hotel zgraditi tudi dom duhovnih vaj v Trstu. Ni mu sicer bilo dano, da bi dočkal uresničitve tega svojega načrta. Vendar je močno zaoral v to brazdo, veliko delal in trpel, svojo bolezen in življenje daroval Bogu v ta namen, in s tem tudi položil temu domu trden temelj za naprej.

Dr. Ivancich je bil mož jasnih načel,

Proglas Slovenske Katoliške Skupnosti

Slovenci! Slovenska katoliška skupnost v Trstu je, kakor je znano, politična organizacija slovenske narodne manjšine na Tržaškem. Njen program je zbrati vse krščansko in narodno misleče pripadnike narodne manjšine in se boriti za uresničenje njihovih političnih, narodnostnih, socialnih, gospodarskih in kulturnih potreb. V okviru ustave in lojalnosti do italijanske republike hoče zagotoviti Slovencem lastno politično zastopstvo v državni, deželni, pokrajinski in občinski upravi ter dostop v politično-upravne organe in javne službe. Slovenska katoliška skupnost napenja vse sile za ohranitev in okrepitev narodne samobitnosti slovenske manjšine ter za neokrnjeno ohranitev narodnostnega sestava slovenskih krajev pred umetnim raznarodovanjem. Je proti slehernemu šovinizmu, za mirno in bratsko sožitje z večinskim narodom v želji, naj večinski narod zajamči Slovincem nemoten razvoj ter jih pri tem podpira.

Slovenska katoliška skupnost je razvila živahno delavnost za slovensko šolstvo, za potrebe tržaške okolice in manjših občin. Pred ljudstvo je stopila z odprtim, naprednim in modernim socialnim programom v korist naše manjšine, zlasti pa v korist malega človeka, delavca, kmetovavca, obrtnika, nameščenca, uradnika, razumnika in malega trgovca.

NESPREMENJENI IDEALI — NOVA POTA

Tudi zdaj, ko se nam z ustanovitvijo dežele odpirajo nove možnosti, Slovenska katoliška skupnost odločno stopa na novo poto. Premagati hoče narodno, politično in kulturno mrtvilo ter pomagati popeljati slovensko narodno manjšino v Italijo do njenih pravic, svobode, dostojanstva ter srečnega življenja v miru in pravičnosti. Njena pol gre proti kapitalizmu, ki človeka zaslužuje, proti maternalizmu, in komunizmu, ki dušita človekovo svobodo in osebnost, proti brezbrzičnosti, ki pomeni zastoj, preko žilavega dela na osnovi vzajemnosti in pravičnosti, ki sta oplojeni z ljubeznijo in vodita k pravi sreči. Vse tiste Slovence, ki se s tem programom strinjajo, Slovenska katoliška skupnost srčno vabi, naj se ji pridružijo.

globoke vere, širokega krščanskega obzorja. Na vse, stvari in dogodke, je gledal v duhu vere, z vidika večnosti. Tudi naše narodnostno vprašanje. Več kot z besedo je z zgledom in življenjem pokazal, kako sta mu enako pri srcu obe tukaj živeči narodnostni skupini. Zato ni delal razlike, imel je široko odprto srce za vse trpeče in vse probleme reševal v duhu krščanstva. Upravičeno smemo reči, da je veliko pripomogel do zblizanja tukajšnjih narodnostnih skupin in do ublažitve sporov in težav, čeravno je rajši živel tiho in skrito življenje.

Prav zato mu bomo Slovenci tudi s te strani hvaležni in njegovo dušo Bogu priporočali. Pokojnikovemu delu in spominu pa se bomo najbolj oddolžili, če bomo po svojih močeh nadaljevali z delom, ki ga je bil pokojnik začel v duhovno korist tudi naših ljudi: pripravljati bolnike na romanje k lurški Gospe in s svojimi žrtvami in darovi prispevati k izgradnji Doma duhovnih vaj v Trstu. V ta namen se darovi že sprejemajo pri č. duhovnikih in pri poduredništvu našega lista v Trstu.

Dr — ak

prijeti, skupno obešeni! Ob strani mu je stal navihani kaplan Vinko Crnigoj, ki nas je smehljaje se dražil:

»Požrli nas ne bodo, letovišče na severu pa nam ne uteče.«

»Ne pretiravaj!« mu je ugovarjal šmarenški župnik Tone Bajt. »Rekli so mi, da nas spravijo v »Kriegsgefangenen Lager« v Gorico, kjer nas zasilijo. Ko ugotovijo, da smo nedolžni, nas izpustijo.« — »Pa če tega ne ugotovijo?« je pripomnil Ernest Banderl, župnik na Brjah. »Sploh pa kako bodo to ugotovili? Po-brali so nas množično, brez vsakega razlikovanja, po cerkvah in po domovih, v Gorici nas bodo kajpak razkazovali kot bandite, ki so nas zajeli s puško v roki, in torej za vojne ujetnike. Vse se mi zdi, da v Nemčiji primanjkuje delavcev, pa so izvedli lov na moža!« Ernestovo izvajanje je bilo tako stvarno, da je vsem zastala beseda. Pa sem prekinil mučni molk: »Kje pa je župnik štanjski? Na tanku sem ga videl, ves krvav je bil.« — »Štanjski? Sem ga ni bilo!« je odgovoril dekan Kos. »Ta mi je,« sem pravil, »kot da se je dogodilo nekaj strašnega, tragičnega!«

(se nadaljuje)

ZA SIRSO SKUPNOST

Slovenska katoliška skupnost skuša pri svojem delu prislutiti duhu časa, duhu svežih tokov, ki vejejo v širnem katoliškem svetu in prekvapiti naše politično in socialno življenje s tistimi večnimi vrednotami, ki so Slovence že večkrat v zgodovini rešile pred narodno smrtjo. Po drugi strani popolnoma spoštuje pravila demokratične igre in se zaveda, da ni mogoče vselej spraviti vseh ljudi pod isti klobuk. Ker je skupnost vseh demokratičnih Slovencev krvavo potrebna in ker smo vsi pred Bogom, narodom in zgodovino odgovorni za usodo naše manjšine v Italiji, Slovenska katoliška skupnost z veseljem sodeluje z vsemi tistimi slovenskimi strankami, ki imajo podobne politične, narodnostne, socialne in demokratične vzore ter jim je pri srcu naš obstoj. Za zdaj imamo na Tržaškem v ta namen Svet Skupne slovenske liste, v katerem so poleg Slovenske katoliške skupnosti še Slovenska demokratska zveza, Slovenska krščansko-socialna zveza in Skupina neodvisnih. Vsi enotno nastopamo pri volitvah. To so danes vse slovenske politične organizacije na Tržaškem. Nekaj Slovencev je, žal, organiziranih v Italijanski komunistični partiji in Italijanski socialistični stranki, ki pa imata neslovensko vodstvo, katero pač ne more predstavljati slovenske manjšine! Neizpodbitna resnica je, da mora imeti vsaka narodna manjšina lastno politično zastopstvo in predvsem lastno predstavništvo. Če tega nima, je kakor telo brez glave, ki nujno razpade in segnaje. Takšna politika je sprejemljiva za breznarodni komunizem in marksizem, ni in ne more pa biti sprejemljiva za zavedne narodno čuteče ljudi, ki ne morejo biti banalni prilagodljivci ali neslovenski karieriisti, ampak predvsem pogumni ohranjevalci našega narodnega obstoja ter njegove rasti! In to delo lahko opravljamo le, če smo združeni. Čim več nas bo, tem močnejši bomo in tem več bomo dosegli.

NA DELO ZA ZMAGO PRI DEZELNIH VOLITVAH!

Dne 10. maja bodo deželne volitve. Ta dan naj bo naš praznik, dan naše nove zmage! Skupna slovenska lista iz Trsta bo prav gotovo nastopila skupno z goriškimi katoliškimi in demokratičnimi Slovinci. Le tako si bomo kljub krivici volilnemu zakonu priborili vsaj enega deželnega svetovavca, ki bo predstavljal vso slovensko manjšino iz treh pokrajin v deželnem svetu.

Slovenska katoliška skupnost poziva vse zavedne rojake na delo za zmago, kajti nasprotnikov bo veliko in borba bo žilava.

Slovenska katoliška skupnost v Trstu

Osmi letnik „Mladike“

Pretekli teden je izšla dvojna številka novega letnika Mladike. Njena zunanja oblika je nova, podoba ji je dal slikar Klavdij Palčič. Sprememba učinkuje prijetno in kaže fin okus slikarja.

Tudi notranja podoba je v marsičem nova. Urednik Jože Peterlin jo je letos razgibal, vendar pa ima v nekem oziru bolj umirjeno, a stvarno ravnovesje. Veliko paznje je posvečene prosvetnim društvom in prosvetnemu delu sploh in zdi se, da je moralo to delo res najti svoj odmev prav v naši reviji.

Nadaljuje se povest Zore Saksidove, Tujci povsod, s kratkim uvodnim posnetkom vsebine iz lanskega letnika. Tako jo lahko z zanimanjem bere tudi tisti, ki morda ni bil naročen na lanski letnik. Zdi se, da je prav ta povest posrečena za družinsko revijo, saj raste izpod peresa Zore Saksidove življenje mlade družine z vso problematiko, pa tudi z lepoto in hrepenenjem. Pisateljica ima bogat in čist jezik, njeno pripovedovanje je naravno in tekoče.

H koncu gre Detelova burka Graščina in postaja zdaj razumljivejša satira kot pa je bila v začetku. Razen tega je Detela napisal tudi Razmišljanje o slabih straneh sodobne slovenske kulture.

Drago Stoka je napisal uvodni članek Tovarne požirajo zemljo in pri tem kot pravnik našteva zakone, ki se dotikajo pravice do razlaščenja. Stoka je napisal članek ob širjenju industrijskega območja, ko res dobesedno tovarne požirajo zemljo, ki so jo do danes še obdelovali.

Zanimiva vprašanja je dobil dr. Lojze Škerl, ki jim odgovarja v novem zaglavju Kaj pravite vi? Dr. Škerl je napisal tudi članek Oranje se nadaljuje, dr. Maks Šah pa »Da bi bili vsi eno...« Oba članka sta odmev papeževega romanja v Sveto deželo.

Prešernovemu dnevju je posvečen članek Vinka Beličiča, ki je na ta dan naslonil misel na Ksaverja Meška. Dr. Šah je napisal še zanimiv prikaz novega koledarja, ki ga bomo baje kmalu dobili.

Od pesnikov so prispevali: Bršljanski Novoletno zdravico, ponatisnjena je Meškova pesem, ki jo je napisal leta 1941 v pregnanstvu v Bosni in izraža ljubezen in hrepenenje po domu. Enako izraža v pesmi misel na dom tudi Aleksej Markuža.

V zaglavju Naš dom govori Marija o Zunanji in notranji podobi slovenskih domov, dr. Janežič o prenovitvi naših družin, poseben prostor je določen za radio in gledališče ter sport. Ta večja sistematičnost v razporeditvi gradiva se nam zdi posrečena.

Skratka, vsa številka diha novo življenje. Tiskana je na boljšem papirju, a je seveda zaradi zvišanja tiskarskih stroškov, ko so zvišali delavcem plače, tudi naročnina večja. Uredništvo poudarja, da vseh sedem let niso zvišali naročnine Mladiki, medtem ko so že vsi ostali časopisi prej podražili in vabi, naj ostanejo zvesti reviji kljub temu nujnemu povišku.

Revijo toplo priporočamo. Dobite jo v slovenskih knjigarnah v Trstu in Gorici, lahko pa jo naročite tudi pri Upravi Mladike, Trst, ulica Donizetti št. 3. V Gorici je prevzelo poduredništvo SKAD. — Odgovorni urednik je dr. Lojze Škerl.

Radio Trst A

Sporod za teden od 1. do 7. marca 1964

Nedelja: 9.30 Slovenski zbori. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Pedenčlovek - Laketbrada«, pravljica, ki jo je napisal Drago Petkovšek. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 15.30 Radijska novela: »Strahotna postelja«. — 18.30 Kino, včeraj in danes. — 20.30 Iz slovenske folklorne: »Zgodbe s sončnega juga«.

Ponedeljek: 12.15 Iz slovenske folklorne: »Zgodbe s sončnega juga«. — 18.00 Glasovi iz narave, pripravil Tone Penko. — 19.00 Radijska univerza: (6) »Se o načelu ljudske suverenosti«. — 19.30 Postni govori: (6) Janez Vodopivec: »Pridi k nam Tvoje kraljestvo...«. — 21.00 Ildebrando Pizzetti: »Fra Gherardo«, opera v treh dejanjih.

Torek: 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 17.20 Iz albuma lahke glasbe. — 18.00 Italijanska po radiu: 29. lekcija. — 18.30 Sodobna italijanska glasba. — 19.15 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 21.00 Pregled italijanske dramatike, pripravila Josip Tavčar in Jože Peterlin, XIII. oddaja. Tragedija v XVIII. stoletju. Prizori iz del: »Meropis«, »Orest« in »Saul«. — 21.50 Slovenski in jugoslovanski solisti. Organist Gabrijel Devetak.

Sreda: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Brali smo za vas. — 13.30 Pol stoletja melodij. — 18.00 Znanstveni leksikon. — 19.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije: Zbor »Tita Birchebner«. — 19.15 Higiena in zdravje. — 21.00 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.45 Jugoslovanski orkestri in pevci. — 12.15 Po društvih in krožkih: (8) »Skavtska družina v Dolini« - pripravil Saša Martelanc. — 18.00 Italijanska po radiu: 30. lekcija. — 18.30 Solistični koncert. — 19.15 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu. Pripravila Valerija Glavič. — 21.00 »Sestanek v parku«, radijska igra. — 22.45 S »Festivala dveh svetov« v Spoletu 1963.

Petek: 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Bilo je nekoč... Venec pravljic, pripovedki, legend. (18) »Kač« - pripravil Jurij Slama. — 18.30 Solisti Julijske Benečije in Furlanije. — 19.00 Radijska univerza: Električni: (6) »Istosmerni električni tok«. — 19.30 Postni govori: (7) Franc Segula: »Zgodi se Tvoja volja...«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. Urednik Egidij Vršaj. — 21.00 Ludvig van Beethoven: Kristus na Oljski gori, oratorij op. 85 za soliste, zbor in orkester. — 21.50 Znanost in tehnika: Frank Fink: »Novi materiali za jutrišnji svet«.

Sobota: 11.45 Ameriški odmevi. — 12.15 Zimske turistični razgledi. — 15.00 »Volane«, oddaja za avtomobiliste, s sodelovanjem Italijanskega Avtokluba. — 15.30 »Prizadevanja mladih budističnih menihov«. Dramatizirana zgodba. — 17.20 II. Vatikanski koncil. Poročila in komentarji o vesoljnem cerkvenem zboru. — 18.00 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti: Vinko Beličič: (15) »Delavni kapucin Hipolite«. — 19.15 Družinski obzornik. Urednik Ivan Theuerschuh. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.45 Zbor »Emil Adamič«, ki ga vodi Jože Gregorc. — 21.00 Za smeh in dobro voljo. Besedilo: Danilo Lovrečič.

Ob dvajsetletnici

(Iz zapiskov zareskega župnika)

Nesrečnej je trepetal od strahu in od silnih bolečin. Z obličja mu je lila kri, ves hrbet je bil ena sama rana, ki ga je nepopisno žgala, roke so mu bile na več mestih razmesarjene. Vozilo ga je metalo sem ter tja, da se mu je želodec obračal. Obšla ga je silna slabost, čutil je, da ne bo več dolgo vzdržal. Pogledal je na Vitovlje, nato še više, na Sv. goro in iz srca se mu je izvil krik: »O Marija svetogorska, pomagaj mi!« Telo se mu je slabotno sklonilo vnaprej, glava se naslonila na mrzlo jeklo, toda trda roka ga je zgrabila za ovratnik in ga siloma vzravnila: »Pokonci! Rebellenpfaffe!« V glavi se mu je vrtilo. »Umr! bom!« ga je presunilo. Pridrveli so v rihembersko dolinico. Špet se ga je lotevala slepeča omotica. Omotičen in vročičen je kakor skozi megle videl stati ob kraju ceste dolge vrste zajetih moških, kot v polsnu je zaslišal klic: »Tone! Tone Satej!« Obrnil se je

za glasom, a počil je strel, in začutil je, kako mu je blisnila skozi život pekoča bolečina, ko da mu je kdo z iglo prebodel srce: »O Marija!« je zajecal in se zgrudil. Tedaj se je tank izločil iz vrste vozil in zavil na njivo. Esesovca sta ga zavlekla med turščico. Za hipček se je zavedel, se zrušil na kolena, dvignil glavo, kot bi hotel nekaj reči, a Nemec mu je nastavil samokres na čelo in sprožil. Padel je na obraz, zadaj na temenu je zazijala široka odprtina, iz katere je bruhala pe-neča se kri. Telo je trzalo v smrtnem boju in se hitro izmirilo. Obležal je na obrazu, z desno in levo razprtima rokama, kot bi v veliki ponižnosti ležal v prahu pred večnim Bogom in molil...

V VOJASNICI »DUCA D'AOSTA« V GORICI

Dospeli smo v Rihemberk. Tudi tu je še gorelo. Strašen je bil pogled na zijačo črna pogorišča. Vtaknili so nas na županstvo. Bilo nas je kakih tri sto pobrancev.

Takoj so me obkrožili sobratje, ki jih je doletela ista usoda. »Tudi ti tukaj!« mi je stiskal roko komenski dekan Viktor Kos. »Mitgefangen, mitgehangen!« Skupno

